

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. helmikuuta 2022
(OR. fr)

5870/22

Toimielinten välinen asia:
2021/0366(COD)

ENV 96
CLIMA 50
FORETS 5
AGRI 34
RELEX 123

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea

Asia: Asetus metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien tuotteiden
asettamisesta saataville EU:n markkinoilla ja viennistä
Periaatekeskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja 21. helmikuuta 2022 pidettävässä neuvoston istunnossa (maatalous ja kalastus) edellä mainitusta aiheesta käytävää periaatekeskustelua varten.

Puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja 21. helmikuuta kokoontuvalle maatalous- ja kalastusneuvostolle

Ehdotus asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville Euroopan unionin markkinoilla ja viennistä EU:n ulkopuolelle

Komissio esitti 17. marraskuuta 2021 ehdotuksensa asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville Euroopan unionin (EU) markkinoilla ja viennistä EU:n ulkopuolelle. Tavoitteena on, että kansalaisten unionin markkinoilla ostamat, käyttämät ja kuluttamat tuotteet eivät edistäisi maailman metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi komissio ehdottaa, että otetaan käyttöön **pakollinen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä** kaikille toimijoille ja kauppaa käyville, jotka asettavat saataville EU:n markkinoilla tai vievät EU:n markkinoiden ulkopuolelle kyseisiä tuotteita. Kyseinen järjestelmä liittyisi tuotteiden alkuperä- tai tuotantomaiden **vertailuanalyysijärjestelmään**. Tällä asetuksella vastataan erityisesti laajaan yhteiskunnalliseen vaatimukseen (josta oli osoituksena erittäin suuri osallistuminen komission käynnistämään verkkokuulemiseen), joka liittyy etenkin huoliin metsien kehityksestä maailmanlaajuisesti (vuosina 1990–2020 menetettiin koko maailmassa noin 420 miljoonaa hehtaaria metsää, mikä on Euroopan unionin pinta-alaa suurempi ala).

Tässä asetuksessa sovelletaan edelleen samoja ympäristövaatimuksia kaikkiin EU:n markkinoilla saataville asetettuihin tuotteisiin, ja sen on mahdollistettava ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta samalla kun noudatetaan monenvälisen kauppajärjestelmän sääntöjä. Yhteistyön tehostaminen EU-maiden ja kolmansien maiden välillä on tässä yhteydessä olennaisen tärkeää. Kyseessä olevilla säännöksillä tehostetaan kestäviä palkokasvi- ja valkuaiskasviketjuja suhteessa asetuksen soveltamisalaan kuuluviin, usein metsäkatoa aiheuttaviin tuotteisiin.

Neuvotteluja käydään ympäristöasioiden puitteissa, ja 17. maaliskuuta on tarkoitus käydä keskustelu ympäristöneuvostossa. Tekstistä on keskusteltu ad hoc -työryhmässä¹ asiaankuuluvien alojen (muun muassa ympäristö, maatalous, metsätalous, kauppa) asiantuntijoiden kanssa 24. tammikuuta lähtien. Valtuuskunnat suhtautuivat työryhmässä tekstiin myönteisesti, ja sen yleisistä periaatteista on esitetty joitain alustavia kommentteja.

Tämän maatalousneuvostolle esitettävän asiakirjan tarkoituksena on toimia pohjana periaatekeskustelulle työskentelyn edistämiseksi ottaen huomioon EU:n puutavara-asetuksen täytäntöönpanosta saadut kokemukset vuodesta 2013 alkaen ja ehdotuksen vaikutukset maatalous- ja metsäalaa.

EU:n puutavara-asetuksen hallintoviranomaisten saamat kokemukset ovat arvokkaita kyseisen keskustelun pohjustamiseksi ja erityisesti, jotta voidaan selventää asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän hyvää toimintaa edistäviä olosuhteita sekä asetuksen nivoutumista vihreään talouteen siirtymisen tavoitteiden ja kansallisten metsäpolitiikkojen kysymysten kanssa.

Nämä näkökohdat huomioiden ehdotetaan keskustelun jäsentämistä seuraavien kohtien mukaisesti:

Soveltamisalan määrittely johdonmukaisesti metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjunnan tavoitteen kanssa

Asetusehdotuksen yleisinä tavoitteina on minimoida riski, että metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyviin toimitusketjuihin liittyviä tuotteita tulee EU:n markkinoille, ja lisätä tuotteiden ja hyödykkeiden eurooppalaista kysyntää ja kauppaa ilman vaikutuksia metsäkatoon.

¹ EU:n markkinoille saatettaviin tuotteisiin liittyvän metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen riskiä käsittelevä ad hoc -työryhmä (metsäkatoa käsittelevä ad hoc -työryhmä).

Asetusta sovelletaan kuuteen hyödykkeeseen (kahvi, kaakao, palmuöljy, soija, naudanliha ja puu) ja niihin liittyviin tuotteisiin, ja uudelleentarkastelulausekkeella annetaan mahdollisuus muuttaa soveltamisalaa kaksi vuotta täytäntöönpanopäivän jälkeen. Vaikutustutkimuksen mukaan nämä kuusi hyödykettä edustavat suurinta osaa EU:n aiheuttamasta metsäkadosta kahdeksan analysoidun hyödykkeen joukossa: palmuöljy (33,95 %), soija (32,83 %), puu (8,62 %), kaakao (7,54 %), kahvi (7,01 %) ja naudanliha (5,01 %).

Amiensissa pidetyssä epävirallisessa ympäristöministerien istunnossa esitettiin useita puheenvuoroja sen puolesta, että soveltamisalaa olisi laajennettava viipymättä muihin hyödykkeisiin ja ekosysteemeihin. Tätä kysymystä tarkastellaan varmasti vielä lähemmin teknisellä tasolla. Maatalousministerien esittämä arviointi voisi auttaa selventämään tätä asiaa.

Vuotta 2030 koskevasta Euroopan unionin metsästrategiasta 15. marraskuuta 2021 annettujen neuvoston päätelmien (ST 13984) suuntaviivojen kanssa yhteensovitettavat avainkäsitteet

Metsiä on suojeltava ottaen huomioon niiden suuri merkitys erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnälle ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle varmistuen samalla paikallisen kehityksen ja vihreämpään talouteen siirtymisen kannalta keskeisten talouden toimintojen ylläpitäminen.

Asetuksen täytäntöönpanon tavoitteena on, että käännettäisiin maailman metsäpinta-alan vähenemisen suuntaus ja että olemassa olevien metsien tila ei heikkenisi. Asetusta sovelletaan sekä kolmansien maiden että EU-maiden osalta. EU-maiden osalta asetuksen soveltamisalaan kuuluu kansallinen tuotanto kokonaisuudessaan valittujen kuuden hyödykkeen, erityisesti puun osalta (kolmansien maiden osalta soveltamisala kattaa ainoastaan EU:n viettävät hyödykkeet). Soveltamisalaan kuuluu näin ollen hyvin erilaisia metsäolosuhteita, jotka on pystyttävä ottamaan huomioon tekstin säännösten pohjalta.

Neuvostossa käytävien keskustelujen perusteella on voitava selventää tekstin ja erityisesti sen määritelmien sisältöä ja vaikutuksia, jotta asetus voisi saavuttaa tavoitteensa: maailman koko metsäpinta-alan vähenemisen hidastaminen, metsäekosysteemien hyvän tilan säilyttäminen sekä samanaikainen vihreämpään talouteen ja hiilineutraaliuteen siirtymistä koskevien kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttaminen.

Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän tehokkuuden varmistaminen

Asetusehdotus perustuu kunnianhimoiseen asianmukaiseen huolellisuuden järjestelmään, jotta voidaan määritellä kaikkia toimijoita ja kauppaa käyviä koskeva yhteinen jäljitettävyyden kehys.

Tämän järjestelmän mukaisesti toimijoilla, jotka tuovat tai vievät EU:hun ensimmäistä kertaa asetuksen liitteessä I lueteltuja tuotteita, on velvollisuus antaa asianmukaista huolellisuutta koskeva vakuutus, johon liittyy kyseisiä tuotteita ja niiden toimitusketjua koskevien tietojen kerääminen, riskianalyysi ja tarvittaessa määritettyä riskiä vähentävien toimenpiteiden täytäntöönpano.

Toimivaltaisten viranomaisten on pantava täytäntöön valvonta- ja seuraamusjärjestelmä järjestelmän tehokkuuden varmistamiseksi.

Tässä yhteydessä neuvostossa käytävien keskustelujen on mahdollistettava asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän vaikutusten sekä sen täytäntöönpano- ja valvontamenettelyjen ymmärtäminen, jotta sen soveltaminen olisi kaikilta osin tehokasta.

Pohdittavat kysymykset

Näiden seikkojen pohjalta ministereitä pyydetään esittämään näkemyksensä seuraavista kysymyksistä:

1. Mitkä ovat ne ekosysteemit ja hyödykkeet, jotka on otettava ensisijaisesti huomioon, jotta metsäkadon vastaiset EU:n toimet olisivat mahdollisimman tarkoituksenmukaisia?
2. Perustuen kansallisiin kokemuksiinne ja Euroopan unionin metsästrategiasta 15. marraskuuta 2021 annetuissa neuvoston päätelmissä esitettyihin periaatteisiin, mitkä ovat suurimmat haasteet ja ensisijaiset huomioitavat seikat? Missä määrin tekstin avainkäsitteet mahdollistavat metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen torjuntaa koskevan tavoitteen saavuttamisen ottaen huomioon metsäolosuhteiden moninaisuus?
3. Ottaen huomioon kokemuksenne EU:n puutavara-asetuksen täytäntöönpanosta, mitkä ovat tärkeimmät seikat asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi?
